

CONSIDERATIO V.

PRO DIE JOVIS.

QUINTA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.

Sacrificium Missæ est Propitiatorium pro peccatis.

§. I.

Satisfacit pro reatu culpæ.

Considera, peccatum, cum divinam Majestatem vel aperte vel tacite contemnat, veram quoque summi Conditoris injuriam esse. Quis vero vel verbis exprimere, vel mente assequi possit, quantum se Deus ea hominum delinquentium protervia lacessitum sentiat ac offensus? Certe præter Deum, cui palmaris adeo irrogatur injuria, id comprehenderit nemo. Peccati malitiam solius Dei oculis aperitissime prostare, homines vero latere penitus, satis Propheta innuit, licet oculatissimus alias: *Ab occultis meis munda me.* (a) Quam igitur inire mortalium

(a) *Psal.* 18. 13.

calium sceleratissimi parabunt viam, ut imminutum tot legum prævaricationibus divinum honorem refarcire denuo allaborent? *Nunquid placari potest Dominus in millibus arietum?* (a) Quæ tandem victima sufficiat, ut vel unius lethalis noxæ piaculum debeat, nedum pro immensa scelerum colluvie ex æquo valeat satisfacere? Extra omnem controversiam est, nec creaturas universas, si in sacrificium se offerrent, quidquam momenti ad tantum debitum habituras. Necessè igitur est, ut & hic divinissimus noster fidejussor solutionem pro nobis pareret; *ipse est enim solus æqua propitiatio pro peccatis nostris* (b)

Et id quidem abunde præstitit in monte Calvariæ, ac singulos in dies renovat supra altare. Ibi profundius se demittit, quam mente possit concipi, & supplicis in modum adorat tanquam sacerdos Patrem suum cœlestem, seque tanquam victimam ponit reorum loco, quos ob culpas suas
vita

(a) *Mich. 6. 7.*

(b) *1. Joann. 2. 2.*

vita indignos esse palam protestatur, dum pro illis mortem suam offert. Hæc porro divina Jesu Christi submissio divinæ justitiæ reparat omnes injurias, quas eidem per peccata nostra irrogavimus, adeo, ut diffiteri non possit, sibi esse satisfactum. Hinc fit, ut cum justitia præ indignatione hærentibus in peccatorum cæno hominibus copiosiora, & quæ ad emergendum magis idonea essent, media paulo ante negaverit; jam Christi exorantis conspectu mitigata, a concepto furore desistat, & pœnitentiæ donum vel nunc statim, vel suo tempore concedat, quotquot sequi meliora decrevere. Id quod in iis, qui Christum cruci affixerunt, videre fuit: namque alii abs mora se converterunt, *revertebantur percutientes pectora sua*, (a) alii paulo post audita concione S. Petri pœnitentiam egere. *Hac oblatione placatus* (quæ Tridentini sententia est) *crimina etiam ingentia dimittit Deus, gratiam & donum pœnitentiæ concedens.* (b)

Quare

(a) *Luc. 23. 48.*

(b) *Trid. Sess. 22. c. 1.*

Quare propitiatorium hoc Sacrificium duplici veluti via peccato contravenit: altera, placando Deum offensum, læsumque nostris criminibus summæ majestatis honorem reparando; altera cordium humanorum duritiam suaviter perfringendo; quo in calidas emollita lacrymas terram adeo peccatorum pestem execrentur.

Væ autem Orbi christiano, si hoc propitiatorio Missæ Sacrificio destitutus contabesceret! Qua enim ratione suis commensuratum sceleribus evadere supplicium posset, nisi arcus hic eucharistica in nube divinis oculis expositus, tanquam pacis vel fœderis nobiscum initi signum, iratum judicem clementiæ admoneret? Certe jam pridem dispersi omnes quasi Sodomam fuissetus, & quasi Gomorrbæ similes essemus. (a)

§. II.

Satisfacit pro reatu pœnæ.

Considera, post obtentam culpæ veniam, ut plurimum ingens pœnarum

(a) Isa. I. 9.

narum debitum remanere: quod vel in hac vira piis operibus, vel in altera flammis lustricis expungatur. At id ipsum hic ferme, quod in prælio evenit, ubi, dum milites, qui cladi superfunt, communi exitio se parant fuga eripere; forte in victrices copias incurrunt, & interneccione delentur. Ita etiam in strage, quam peccatis Sacramenta intulere, infelices pœnæ reliquiæ penitus conteruntur, dum in Missæ Sacrificium incidunt. Quæ causa est, ut Mysterium hoc nuncupari merito possit sacrificium justitiæ; siquidem pro debitis, quæ ex legum transgressionibus contraximus, divinæ justitiæ ad rigorem satisfacit. *Sacrisate Sacrificium Justitiæ.* (a) Sed enim beneficium hoc conferri homini non potest, nisi omnis ante lethalis culpa, imo & levior fuerit delera: cum æquitati minime congruat, ut ullum debitum condonetur illi, qui actu est inimicus Dei, eique omni modo bellum movere pergit. Ex quo pronum est conjicere, quam male sibi con-

(a) *Psal.* 4. 6.

consulant omnes illi, qui vel Sacrificio interfunt ipsi, vel id fieri suis curant expensis, nulla enormium, quæ in animo stabulantur, scelerum habitata ratione. Quanquam enim divinum adeo opus uberiori gratiæ ad resurgendum necessariæ comparandæ haud parum conferat, ne suam tamen in abolendo pœnæ debito vim exerat, ipse conscientiæ reatus officit. Diruenda sunt igitur per animi dolorem ac pœnitentiæ susceptionem immania illa peccatorum obstacula, quæ Deum ipsum ab homine, & divinarum torrentem gratiarum, ne animam inundare possit, velur objecto aggere impediunt. Interim quis condignas Redemptori nostro grates refert, quod tot modis nostra in se debita persolvenda susceperit? Fierine etiam potuit, tantam fuisse fidei nostræ debilitatem reporemque, ut Mater sanctissima (Ecclesiam intelligo) ad ferendam de sacro diebus festis audiendo legem adacta fuerit, quasi rei divinæ, nisi præcepto obstricti, non assisteremus? Tantum requiritur, ut ditari nos patiamur.

§. III.

Satisfacit sine mensura & modo.

Considera, poenæ reatum, quem superesse peccato, tollique divini Sacrificii virtute diximus, nec plene semper aboleri, nec eodem in omnibus decremento imminui, sed pro offerentium vel adstantium meritis ac habitudine plus minusve ex eo debito extingui. Atque hæc gravium Doctorum (a) sententia, qui asserunt, Sacrificium hoc pro concurrentium dispositione participari, vel ipsis sacri Canonis verbis videretur confirmari: *Quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt, uti loquitur Ecclesia.*

Ad hunc igitur sensum dum Missæ Sacrificium cogitas, pelagus quoddam immensum concipe, quod ex divi-

(a) *S. Thom. 3. p. 9. 79. art. 5. Cajet. opusc. 10. tract. 3. c. 2. Vasquez. disp. 232. c. 7. n. 50. & c. 5. n. 26. Lug. disp. 19. n. 200.*

divinissimo Jesu Christi Sanguine ejusque infinitis meritis vastitatem profunditatemque habeat nullo termino circumscriptam, unde fidelium singulis pro affectus, quo Sacrificium vel ipsi peragunt, vel offerri procurant, vel denique litaturis intersunt, mensura amplitudineque liberum sit habere; ex quo rursus apparet, quam imprudenter agant, qui in negotio adeo Divino compendia semper sectantur: præproperos conquirunt ministros, pietatem vero animique ardorem in postremis collocant, & cum Missas celebrari curant, numeri duntaxat, ad quem Sacra ascendunt, rationem habent. Enimvero licet sint ejusdem semper & ponderis & dignitatis, si in se spectentur, Sacrificia nostra; (a) aliam tamen aliamque in hominibus virtutem exerunt. Quo igitur vel actu vel habitu major fuerit Sacerdotis pietas, sanctitasque, eo uberiores fructus enascantur, oportet. Nullum proinde tepidum inter ac præfervidum ministrum discrimen

fe-

(a) *S. Th. 3. p. q. 82. art. 6.*

fecisse perinde est, ac si nihil interesse diceres, five amplo, five angusto, contractoque reti piscemur. Quod vero ad sacrorum multitudinem spectat, absit a me, ut eam quoquo modo curantibus dissuadeam, cum pro oblationum multitudine divina quoque obsequia augeantur: at si rei divinæ majus ardentiusque pietatis studium jungatur, longe altius extulerim: quod inde amplior in Deum honor, in hominem vero plus fructus redundet, etiam illius, qui ex opere operato (ut scholæ loquuntur) hoc est, intuitu meritorum Christi confertur. (a) Quare qui vel semel sacro altari adstiterit cum majore charitatis pietatisque sensu, quam unus alius triginta omnino Sacrificiorum oblationi, (b) amplius ille ex unico, quam hic ex tricenis sacris hauriret satisfactionis. Ut enim S. Thomas (c) ait; *In satisfactione magis attenditur affectus offerentis, quam quantitas oblationis.*
Etiam

(a) *Lugo disp. 19. n. 203.*

(b) *Cajet. Opusc. 10. tract. 8. c. 2.*

(c) *3. p. q. 79. art. 5.*

Etiam qui cruento, quod in ara crucis funestissima pompa peractum est, Sacrificio interfuere, non eandem bonorum mensuram acceperunt; sed discesserunt cum ea, quæ singulorum fidei, quæ affectus magnitudini responderet. Lictoribus quidem pœnitentiæ gratia, latroni ad dexteram paradifus, Joanni (qui Ecclesiam referebat) Mater Divinissima, huic Joannes, & in Joanne fideles omnes testamenti legatione obvenerant; cum interim incredulorum perversitas duritiesque non nisi turpissimum ingratitude stigma cordibus suis inultum, & inde commaculatum novis sceleribus animum reportarint.

